

ДО 70-РІЧЧЯ ЯРОСЛАВА КАЛИЧАКА

Дійсний член Наукового Товариства імені Шевченка, голова хімічної комісії НТШ, Заслужений діяч науки і техніки України, Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка Каличак Ярослав Михайлович народився 25 липня 1947 року в селі Черляни, Городоцького району Львівської області. Навчався у початковій школі с. Черляни (1954–1958 рр.), восьмирічній школі с. Мавковичі (1958–1961 рр.) та у 1961 р. перейшов до 8-го класу Городоцької СШ №2, 11-й клас якої закінчив у 1965 р. Під час навчання у школі захоплювався математикою, фізикою, хімією, неодноразово був переможцем районних та призером обласних олімпіад школярів з цих дисциплін. У 1964 р. став переможцем обласної олімпіади з хімії серед учнів 10-их класів та був учасником республіканської олімпіади.

У 1965 році Ярослав Каличак вступив на перший курс хімічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка, який закінчив 1970 р., отримавши кваліфікацію «Хімік. Викладач хімії». За скеруванням Міністерства вищої освіти залишився для роботи на кафедрі неорганічної хімії Львівського державного університету імені Івана Франка. З 1972 по 1976 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі неорганічної хімії, а потім працював на різних посадах, в т.ч.: 1970–1975 рр. – старший лаборант, інженер, молодший науковий співробітник кафедри неорганічної хімії; 1975–1980 рр. – асистент кафедри неорганічної хімії; 1980–2004 рр. – доцент кафедри неорганічної хімії; 2004–2005 рр. – професор

кафедри неорганічної хімії; 2005–2015 рр. – завідувач кафедри аналітичної хімії; з 1990 р. – декан хімічного факультету.

Наукова діяльність Ярослава Михайловича пов'язана з фізико-хімічним аналізом складних металічних систем, які містять рідкісноземельні, перехідні метали, а також індій як *p*-елемент, кристалохімією та властивостями інтерметалічних сполук. У співавторстві ним досліджено близько 100 потрійних систем, у яких вперше виявлено існування понад 600 тернарних сполук, для значної частини з них вивчено кристалічну структуру та фізичні властивості. Виявлено низку закономірностей будови тернарних індидів рідкісноземельних і перехідних металів. У науковому доробку Ярослава Каличака понад 450 наукових та п'ятнадцять навчально-методичних публікацій, з яких чотири з грифом Міністерства освіти і науки України.

Науковий ступінь кандидата хімічних наук Ярослав Каличак отримав у 1977 р. за роботу «Дослідження потрійних систем $\text{Ce-Mn-}\{\text{Fe, Co, Ni, Cu}\}$ та інших споріднених систем (фазові рівноваги та кристалічні структури)». Науковий ступінь доктора хімічних наук – у 2004 році за роботу «Металохімія сполук індію з рідкісноземельними та перехідними металами». Вчене звання доцента отримав 1982 р., а вчене звання професора – 2005 р.

Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки за 2008 рік у складі колективу авторів за цикл праць «Інтерметаліди, гідриди та оксиди як основа нових енергоощадних матеріалів».

Керівник дванадцяти кандидатських дисертаційних робіт.

Викладав і викладає навчальні дисципліни «Загальна хімія», «Неорганічна хімія», «Сучасні проблеми хімії», «Металознавство», «Рентгенівські методи аналізу» тощо для студентів хімічного, біологічного, геологічного факультетів.

Організатор і голова оргкомітету шістнадцяти наукових конференцій «Львівські хімічні читання», член оргкомітету Міжнародних конференцій з кристалохімії інтерметалічних сполук, Міжнародних семінарів з фізики і хімії твердого тіла, Міжнародних симпозіумів «Теоретичні і експериментальні дослідження міжфазних явищ та їх технологічне застосування» тощо.

Член, а з 2013 року – голова спеціалізованої Вченої Ради із захисту робіт на здобуття вчених ступенів доктора та кандидата хімічних наук у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Член редколегії Вісника Львівського університету (серія хімічна) та міжнародного журналу «Хімія металів і сплавів – Chemistry of Metals and Alloys».

Професор Я. М. Каличак входив до складу науково-методичної ради з хімії МОН України, експертної ради з природничих та математичних наук Державної акредитаційної комісії, наукової Ради з аналітичної хімії НАН України.

Наукові стажування проходив у Центрі наукових досліджень у м. Греноблі (Франція), Віденському університеті, Віденському технічному університеті, Вестфальському університеті (Німеччина), Вроцлавському, Познанському та Люблінському університетах (Польща).

Ярослав Михайлович Каличак – Відмінник освіти України (1992, 1996, 1997 рр.), Заслужений діяч науки і техніки України (2016 р.), Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка (2016 р.).

Друзі та колеги також знають Ярослава Михайловича як чуйного і люблячого чоловіка, батька, дідуся, надійного товариша.

Вельмишановний Ярославе Михайловичу! Прийміть щирі, сповнені поваги вітання з нагоди Вашого ювілею!

Бажаємо, щоб Ваша висока професійність, компетентність, ініціативність, відданість справі і надалі сприяли розвитку хімічної науки. Від щирого серця зичимо, аби всі Ваші досягнення були непідвладні плинові часу.

Ваш життєвий шлях – шлях великої натхненної праці, приклад самовідданого служіння науці та освіті. Ваша розважливість, доброзичливість, відкритість і людяність викликають почуття глибокої поваги у колег та студентів.

Хай доля шле добро і щастя, міцне здоров'я та достаток, нехай оминають Вас тривоги, а віра, надія і любов будуть вірними супутниками на Вашому життєвому шляху. Нехай тепло та затишок родинної оселі надійно захищають Вас від життєвих негараздів.

Колеги та вдячні учні